

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard (BSC) เป็นการศึกษาตามแนวคิดของ โรเบิร์ต แคปแลน และ เดวิด นอร์ตัน (Robert Kaplan and David Norton) เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้ คือ วิธีการและขั้นตอนของการวิจัย ขอบเขตในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา พร้อมทั้งศึกษา จากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สารสนเทศ การสัมภาษณ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ งานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ เสนอความเห็นชอบโครงร่างวิจัย จากอาจารย์ที่ปรึกษา กำหนดประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง จัดสร้างเครื่องมือ และพัฒนาเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ และนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์เนื้อหา และ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะของงานวิจัยมาจัดทำรายงานการวิจัย เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข แล้วจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เสนอขออนุมัติต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

การศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านแหลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการตามแนวคิดของ Balanced Scorecard (BSC) โดยกำหนดกรอบในการศึกษาผลการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนักเรียน (Student Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพ
4. ด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Source Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 797 คนประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 2 คน
 - 1.2 ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 20 คน
 - 1.3 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 379 คน
 - 1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 13 คน และผู้นำชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน
 - 1.5 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 379 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 199 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1- 2 จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน จำนวน 16 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 80 คน โดยใช้นักเรียนที่เป็นชั้นสูงสุดของในแต่ละระดับช่วงชั้นคือช่วงชั้นที่ 1 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหาร	3	3
ครูผู้สอน	20	20
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ ผู้นำชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน	16	16
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	379	80
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	379	80
รวม	797	199

ตัวแปรที่ศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแหลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในด้านนักเรียน ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และด้านงบประมาณและทรัพยากร ดังนี้

1. ด้านนักเรียน (Student Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพ

4. ด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Source Perspective) มีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

กรอบการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแหลมโดยประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard (BSC)

ตารางที่ 2 กรอบการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านนักเรียน

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
<u>ด้านนักเรียน</u> - การประเมินคุณภาพการศึกษา	- ระดับคุณภาพของการวางแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา - ระดับคุณภาพของการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนด - ระดับคุณภาพของการกำกับติดตามการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา - ระดับคุณภาพของนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา - ระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	- ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีคุณภาพการสอน - ครูมีการประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลกลับให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงตนเองในแต่ละพฤติกรรม - ครูดำเนินการใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละด้านอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง		- จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

ตารางที่ 3 กรอบการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านกระบวนการภายใน

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
<p><u>ด้านกระบวนการภายใน</u></p> <p>- การพัฒนามาตรฐานการศึกษา</p> <p>- การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>	<p>- ระดับคุณภาพเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาที่ระบุปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ การวางแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้านของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการและกำกับนิเทศ ติดตามผล</p> <p>- ระดับคุณภาพของการประเมินเพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างรอบด้านเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ</p>	<p>- จัดประชุมปฏิบัติ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา</p> <p>- ครูผู้สอนทุกกลุ่มกลุ่มสาระ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
<p>- การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>	<p>หลักสูตร จัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ สามารถพัฒนาหรือเลือกใช้รูปแบบนวัตกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมีการวัดผลประเมินผล นิเทศติดตาม กำกับ นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงงาน</p> <p>- ระดับคุณภาพของการวางแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามแผนปฏิบัติงาน ติดตามและควบคุมแผนปฏิบัติงานที่ดำเนินการและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้</p>	<p>- ครูผู้สอนประเมินผู้เรียนในระดับห้องเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้</p>

ตารางที่ 4 กรอบการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
<p><u>ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพ การศึกษา - การรายงาน คุณภาพการศึกษา ประจำปี - การผุดงระบบการ ประกันคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับคุณภาพของการ วางแผนและการดำเนินงาน ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา - ระดับคุณภาพของการ รายงานคุณภาพการศึกษาที่มี การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน และการนิเทศติดตาม กำกับกับการรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี - ระดับคุณภาพของการกำหนด นโยบายในการดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษาที่มี ระบบกลไกการดำเนินงานในการ ประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาและมีการประกัน คุณภาพการศึกษาโดยองค์กร ภายนอก 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมบริหาร สถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถตรวจสอบ รายงานและ รักษาไว้ซึ่งระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 5 กรอบการศึกษากการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านงบประมาณและ
ทรัพยากร

วัตถุประสงค์ (Objectives)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KFS)	กลยุทธ์ริเริ่ม (Initiatives)
<p><u>ด้านงบประมาณ</u> <u>และทรัพยากร</u></p> <p>- การจัดระบบ บริหารและสารสนเทศ</p>	<p>- ระดับคุณภาพของการจัด องค์กรของสถานศึกษาที่มีการ จัดการบริหารที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ตามแผนพัฒนา ธรรมนูญโรงเรียนและตัวชี้วัด ความสำเร็จ ผู้บริหารมีภาวะ ผู้นำมีความสามารถในการ บริหารจัดการบุคลากรใน สถานศึกษา งบประมาณของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ มีระบบ ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนตรงกับ ความต้องการและทันต่อการใช้ งาน ระบบข้อมูลสารสนเทศเป็น ปัจจุบัน และมีการดำเนินงานการ นิเทศ ติดตามกำกับ นำผลที่ได้ ไปใช้ในการปรับปรุงงาน</p>	<p>- จัดสรรงบประมาณเพื่อ นำไปใช้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาตามความจำเป็น มุ่งเน้นผลงานโดยประหยัดและ คุ้มค่า</p> <p>- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้เป็นปัจจุบัน ทันสมัยสามารถ ใช้งานได้ทันท่วงที</p> <p>- จัดระบบการพัฒนา บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 3 ประเภท คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงาน

1. **แบบสอบถาม** จำนวน 3 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับครู แบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนที่ศึกษา แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน รายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละชุดมีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับครู กรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ กลุ่มสาระที่สอนวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ ระดับชั้นที่สอน ประเภทของคณะกรรมการหรือผู้นำชุมชน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านแหลม จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับการปฏิบัติ ปัญหา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ปรากฏในตัวผู้เรียน และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามครูผู้สอน และผู้ปกครอง มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และ ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแหลม จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 1 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ระดับชั้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านแหลม จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร จำนวน 1 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) มี 3 ตอน มีรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสูตรในด้านผู้เรียน (Student Perspective) คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) คือ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspective) คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพ และ ด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Source Perspective) คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสูตร จำนวน 1 ข้อ

3. แบบบันทึกการตรวจสอบเอกสารการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษา

ศึกษาเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติในประเด็นดังนี้ ด้านผู้เรียน (Student Perspective) คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) คือ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspective) คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา

ประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพ ด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Source Perspective) คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มุมมอง	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	แบบ สัมภาษณ์	แบบสอบถาม				แบบ ตรวจ เอกสาร
		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	คณะ กรรมการ/ ผู้นำชุมชน	นัก เรียน	ผู้ ปกครอง	
1. ด้าน นักเรียน	- การประเมิน คุณภาพการศึกษา	/	/	/	-	-	/
	- คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียน	-	/	-	-	/	/
2. ด้าน กระบวนการ ภายใน	- การพัฒนามาตรฐาน การศึกษา	/	/	/	-	-	/
	- การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	/	/	/	-	-	/
	- การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	/	/	/	-	-	/
	- การจัดการเรียนรู้	-	-	-	/	-	-
3. ด้านการ เรียนรู้และ การพัฒนา	- การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพ การศึกษา	/	/	/	-	-	/
	- การรายงาน คุณภาพการศึกษา ประจำปี	/	/	/	-	-	/
	- การผดุงระบบการ ประกันคุณภาพ	/	/	/	-	-	/

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มุมมอง	ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	แบบ สัมภาษณ์	แบบสอบถาม				แบบ ตรวจ เอกสาร
		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	คณะ กรรมการ/ ผู้นำชุมชน	นัก เรียน	ผู้ ปกครอง	
4. ด้าน งบประมาณและ ทรัพยากร	- การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ	/	/	/	-	-	/

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงาน ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำเพิ่มเติมและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาจากแบบสอบถามของจิตตินันท์ วัตตะทอง (2547 : 131-145) แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงานไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความครอบคลุมของปัญหาที่ต้องการศึกษา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าจะไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ทั้งนี้ เมื่อค่า IOC ไม่ต่ำกว่า 0.50 จึงจะใช้ได้ หากได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.05 จะต้องนำข้อคำถามไปปรับปรุงใหม่ (ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ) หรือแม้ข้อที่มีค่า IOC สูงกว่า 0.50

แต่หากผู้เชี่ยวชาญให้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ก็นำไปปรับปรุงจากสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์ 2548 : 177)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อถามกับลักษณะพฤติกรรม
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 5 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วนำเครื่องมือกลับมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมและแนวทางแก้ไข

5.1 แบบสอบถามครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน จำนวน ข้อคำถาม 32 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ใช้ได้)

5.2 แบบสอบถามผู้ปกครอง จำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ใช้ได้)

5.3 แบบสอบถามนักเรียน จำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ใช้ได้)

5.4 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนประเด็นสัมภาษณ์ 8 ประเด็น ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ใช้ได้)

5.5 แบบบันทึกการตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงาน จำนวน 33 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ใช้ได้)

ขั้นที่ 6 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดลักษณาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดลักษณาราม จำนวน 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนโรงเรียนวัดลักษณาราม จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดลักษณาราม จำนวน 64 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดลักษณาราม จำนวน 64 คน

ขั้นที่ 7 นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาจากการนำไปทดลองใช้ (Try out) แล้วมาคำนวณค่าแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นแยกดังนี้ ฉบับที่ 1) แบบสอบถามครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ฉบับที่ 2) แบบสอบถามผู้ปกครองและครูผู้สอนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 ฉบับที่ 3) แบบสอบถามนักเรียนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ขั้นที่ 8 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ให้ครบตามเกณฑ์ที่วางแผนการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 9 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ (ผู้บริหารสถานศึกษา)

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารพร้อมส่งประเด็นสัมภาษณ์ไปก่อนล่วงหน้า

1.2 ประสานงานขอนัดเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

1.3 ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้
ขั้นเตรียมก่อนสัมภาษณ์

1) เตรียมแบบสัมภาษณ์ให้พร้อม

2) เตรียมอุปกรณ์ ในการบันทึกการสัมภาษณ์

ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ โดยการถามคำถามตามข้อความในแบบสัมภาษณ์ที่เตรียม

มา

3) ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกผลการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกเทปและจดบันทึก

4) ดำเนินการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและกล่าวคำอำลา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแบบตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงาน

- ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขอความ

อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและรับคืนด้วยวิธีที่ผู้วิจัยไปเก็บด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์การตรวจเอกสารและร่องรอยการปฏิบัติงานโดยดูจากการรายงานโครงการ เพิ่มสะสมงาน สรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปี แบบรายงานการประเมินตนเอง ปี 2548 คำสั่งโรงเรียน เป็นต้น

2. การวิเคราะห์แบบสอบถาม ในส่วนของสถานภาพใช้ค่าร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้วิเคราะห์ผลการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านงบประมาณและทรัพยากร ของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และ 3 ระดับ

3. การวิเคราะห์การสัมภาษณ์ ในส่วนของสถานภาพใช้ค่าร้อยละ (%) และในด้านข้อมูลของการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Analysis) ของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามคุณลักษณะหรือตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้หรือไม่

4.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบบสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5. เกณฑ์ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนจากแบบสอบถามครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน โดยกำหนดค่าระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ดังนี้

ก = 1 คะแนน ข = 2 คะแนน ค = 3 คะแนน ง = 4 คะแนน จ = 5 คะแนน

นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณ ไปเทียบกับเกณฑ์ที่ได้วางไว้โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามที่ผู้วิจัยกำหนดและนำค่าเฉลี่ยมาจัดลำดับที่ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายถึง	ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต้องปรับปรุง
1.50 – 3.49	หมายถึง	ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

3.50 – 5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี

6. เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้ปกครองและครูผู้สอนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักเรียนนั้น กำหนดค่าระดับมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับตามที่ผู้วิจัยกำหนดและนำค่าเฉลี่ยมาจัดลำดับที่ ดังนี้

1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปรับปรุง

2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดี

นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณ ไปเทียบกับเกณฑ์ในที่ได้วางไว้โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.50 - 3.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดี

7. นำคะแนนจากแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ที่ได้จากครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียนมาคำนวณเป็นค่าร้อยละแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายระดับคุณภาพของการปฏิบัติงาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2549 : 91) ดังนี้

ปรับปรุง หมายถึง สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์พิจารณาต่ำกว่าร้อยละ 50

พอใช้ หมายถึง สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์พิจารณาร้อยละ 50 – 75

ดี หมายถึง สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์พิจารณาร้อยละ 75 – 89

ดีมาก หมายถึง สถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์พิจารณาร้อยละ 90 ขึ้นไป